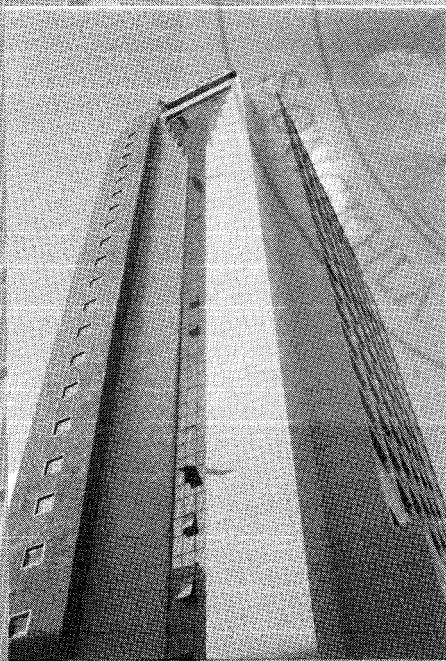

การไล่ล่าอาณานิคมยุคใหม่ และทางรอดของไทย

อรัญ จิตตะเสนี*

สัตว์ โลกที่อ่อนแอจะพ่ายแพ้และเป็นเหยื่อของสัตว์ที่แข็งแกร่งกว่า คนโง่จะเสียเปรียบและตกเป็นเหยื่อของคนที่ฉลาดกว่า ชาติที่อ่อนแอทางการเมือง การทหาร และทางเศรษฐกิจจะเสียเปรียบชาติที่แข็งแกร่งกว่า ความจริงอันนี้ยังคงเป็นความจริงตลอดมาจากอดีตสู่ปัจจุบัน

ในอดีตการรบทัพจับศึกนั้น มีจุดประสงค์หลัก ๆ คือ

เพื่อขยายอาณาเขตออกไปยึดครองพื้นที่ทำมาหากินซึ่งสมบูรณ์กว่า

เพื่อเข้าไปยึดครองทรัพยากรหรือทรัพยากรของมีค่า ต่าง ๆ เพื่อกวาดต้อนเอาผู้แพ้ไปเป็นเชลย เป็นทาสใช้แรงงาน เพื่อประกาศศักดา ความเก่งกล้า และศักดิ์ศรีของผู้ยึดครอง เพื่อกอบกู้เอกราช เพื่อกู้หน้า และขจัดความคับแค้น เป็นต้น วิธีการคือ เอาทหารไปยึดครอง เอาอาวุธไปบังคับ เอาอำนาจไปกดขี่เพื่อให้ได้ในสิ่งที่ตนต้องการ

* รองประธานหอการค้าจังหวัดสงขลา, กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประจำสถาบันราชภัฏสงขลา

เมื่อโลกเปลี่ยนแปลง สังคมเปลี่ยนไป หลายประเทศและคนส่วนใหญ่เปลี่ยนตาม แต่มีไม่น้อยที่ปรับตัวไม่ได้ ปรับใจและความคิดไม่ทัน กลายเป็นพวกล้ำหลัง ล่วงยุค หมกม้วยไปโดยปริยาย มหาอำนาจหลายประเทศในอดีตจึงสิ้นชาติไปก็มี จากประเทศมหาอำนาจกลายเป็นประเทศล้ำหลังก็มี

ไทยเราเป็นประเทศขนาดกลาง ไม่เล็ก ไม่ใหญ่ คนก็ไม่มาก ไม่น้อย อายุก็กลางเก่ากลางใหม่ คืออายุหลายร้อยปี แต่ไม่ถึงพันปี เราผ่านมาทั้งความเจริญรุ่งเรืองและตกต่ำ ผ่านสุขทุกข์มาหลายครั้งหลายรูปแบบ ซึ่งถ้าเรามองย้อนอดีตขึ้นไปก็จะเห็นความจริงเหล่านั้น เห็นความไม่เที่ยงแท้แน่นอนตามหลักของพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติของเรา ในแต่ละยุคซึ่งล่วงเลยมา เราครองความเป็นไทยไว้ได้อย่างไรนั้นเป็นเรื่องที่ควรแก่การศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

ปัจจุบันเชื่อได้ว่าโลกกำลังเปลี่ยนแปลงและสังคมก็จะเปลี่ยนไปครั้งใหญ่อีกครั้งหนึ่ง เรากำลังอยู่ในมุมหักโค้งนั้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงจะมีทั้งที่เหมือนและต่างกับอดีตอยู่ไม่น้อย เช่น คงไม่ต่างในเรื่องของ "เป้าประสงค์" แต่จะต่างกันในรูปแบบและวิธีการ โดย

๒๕๕๕

เฉพาะอย่างยิ่งคือ “ความรวดเร็วและฉับไว” ซึ่งมีผู้รู้
บางท่านกล่าวว่า

องค์ความรู้ของโลกในอดีต จะสั่งสมมามาก
น้อยแค่ไหนก็ตาม ในทศวรรษหน้าจะเพิ่มขึ้นอีก
เท่าตัว

ของ 80% ที่เราใช้อยู่ในปัจจุบัน เมื่อ 50 ปี
ก่อนนั้น ยังไม่มี

อีก 30 ปี ข้างหน้าเราแทบจะไม่ได้ใช้ของที่มีอยู่
ในปัจจุบัน

สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ สำแดงถึงความเปลี่ยนแปลง
ที่รวดเร็วฉับไวมาก ซึ่งถ้าเราหยุดนิ่ง เดินช้า
ก้าวหน้าไม่ทัน เราก็จะตามโลกไม่ทัน ตามชาติอื่น
ไม่ทันและจะมีบางชาติเดินล้ำหน้าเราไป เช่น โลก
เคลื่อนไปข้างหน้า 100 กิโลเมตรต่อชั่วโมง เรา
เคลื่อนไปได้เพียง 40 กิโลเมตรต่อชั่วโมง เพื่อนบ้าน
หรือต่างชาติเคลื่อนไปได้ 30 กิโลเมตรบ้าง 60 กิโล
เมตรบ้าง 105 กิโลเมตรบ้าง เราคงรู้ว่าอะไรจะเกิด
ขึ้นกับประเทศไทยเรา ปัจจุบันเราจึงต้องการ
มากกว่าความ “ทันสมัย” นั่นคือ “ต้องนำหรือล้ำสมัย”
และบางครั้งตำราเล่มที่ทันสมัยที่สุดเพิ่งวางตลาดไป
เมื่อเช้านี้ได้ล้ำสมัยไปแล้วตั้งแต่เมื่อวานนี้ เป็นต้น
เพราะตำรานั้น เมื่อเขียนเสร็จก็หยุดนิ่งแต่ประสบการณ์
และวิชาการอื่น ๆ เดินก้าวเลยต่อไป นี่คือความจริงใน
ปัจจุบัน

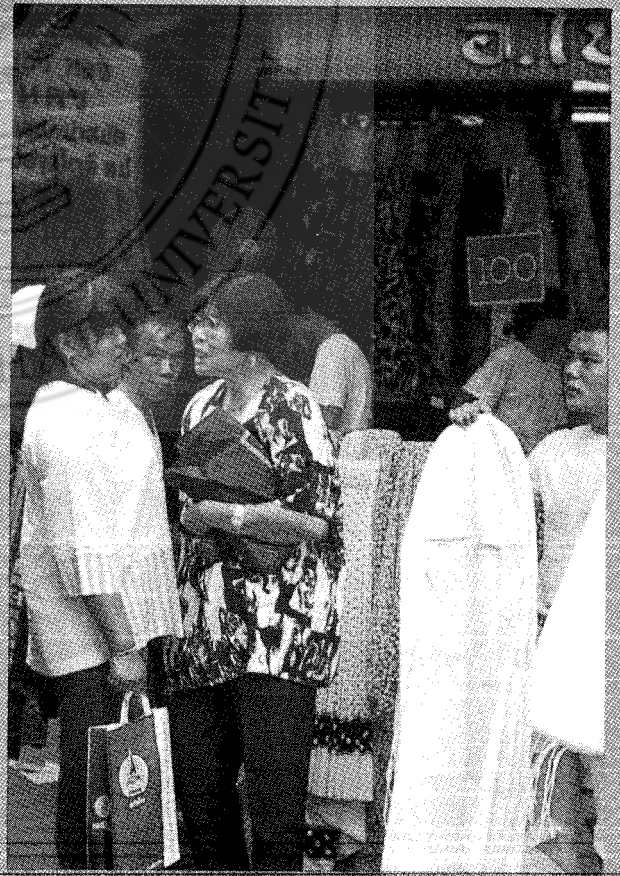
ฉะนั้นประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศยักษ์
ใหญ่กำลังปรับตัว ปรับความคิด ปรับทิศทาง ดันรับปี
ค.ศ.2000 เพื่อเพิ่มพลังอำนาจทั้งทางการเมือง การ
ทหาร ทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดถึงอำนาจในการ
บงการและครอบงำ ซึ่งเขาคำนึงถึงความอยู่รอด อยู่ได้
และอยู่ดีของประเทศและประชาชนของเขาเป็นที่ตั้ง
เขามองโลกเสมือนอาณาจักรเล็กๆ ที่เขาจะเข้าไปยึด
ครอง

เมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ.2492 (ค.ศ.1949)
ท่านประธานาธิบดี “ทรูแมน” ได้กล่าวปราศรัยขณะ
เข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีอย่างเป็นทางการ ได้
พูดถึงคำว่า “Development” คือคำว่า “พัฒนา”
ออกมาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือต่อต้านอุดมการณ์ลัทธิ

คอมมิวนิสต์ในสมัยนั้น ซึ่งได้ผลมากจนนำไปสู่การล่ม
สลายของลัทธิคอมมิวนิสต์ในเวลาต่อมา แต่อีกด้าน
หนึ่งเป็นเสมือนค่ากล่าวขยงเล็กลัทธิ “จักรวรรดินิยม”
คือการ “ใส่ล่าอาณานิคมยุคเก่า” โดยการเอาทหารไป
ยึดครอง เอาอาวุธไปบังคับ เอาอำนาจไปกดขี่หัน
มาใช้ “การใส่ล่าอาณานิคมยุคใหม่” โดยการเอา
“การพัฒนา” ทางเศรษฐกิจเป็นตัวนำ และเป็นเหยื่อล่อ

เมื่อคอมมิวนิสต์ล่มสลายลง อำนาจรวมศูนย์ก็
ตกอยู่กับสหรัฐอเมริกาและมิตรประเทศไม่กี่ประเทศ
โลกไม่แบ่งเป็น 2 ขั้ว สองค่ายเช่นอดีตอีก กลายเป็น
โลกหนึ่งเดียวโลกที่ไร้พรมแดนนั่นก็คือ “ยุคโลกาภิวัตน์”
(Globalization) นั่นเอง แทบทุกชาติต้องปรับตัว บ้าง
รวมตัวกัน บ้างแยกออกจากกันสับสนวุ่นวายไปหมด
แม้ในปัจจุบันก็ยังไม่ลงตัวทั้งหมด ยังมีการปรับตัวกัน
อยู่อีกมาก

ไม่เพียงแต่แค่นั้นในขณะที่ทุกอย่างยังไม่เข้ารูป
เข้ารอยดีนักก็เกิดสิ่งใหม่ขึ้น นั่นคือการเอา “การพัฒนา”

เพียงแต่เขาเป็นผีร้ายที่แปลงร่าง
มาเป็นนักบุญเท่านั้นเอง

ในอดีต “เอกราชของชาติ”
เราคำนึงถึง 3 เรื่อง 3 ด้านเท่านั้น
เอง คือ

เอกราชทางการเมือง การ
ทหาร การปกครอง

เอกราชทางศาล ด้าน
กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

เอกราชทางด้านเศรษฐกิจ
และวิถีชีวิตการทำมาหากิน

มาผสมผสานกับ “โลกาภิวัตน์” กลายเป็นโลก
“ยุคโลกาภิวัตน์พัฒนา” คือ “โลกไร้พรมแดนที่มีการ
เปลี่ยนแปลงแข่งขันกันอย่างยิ่งยวดแบบบ้าคลั่ง และ
ฉับไวอยู่ทุก ๆ ขณะ” ในหลาย ๆ เรื่องหลาย ๆ ด้าน
เช่น

ด้านการสื่อสาร การคมนาคม

ด้านวิชาการ ข่าวสาร ข้อมูล และเทคโนโลยี

ด้านธุรกิจ การเงิน การค้า การตลาด

ด้านการเมือง การทูต

เพื่อต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน ประสานกัน เพื่อเป้า
ประสงค์บางอย่างบางเรื่องตามโอกาส

“กลุ่มประเทศยักษ์ใหญ่ทางเศรษฐกิจ” ฉวย
โอกาสของความสับสนวุ่นวายที่ประเทศอื่นต้องปรับตัว
ปรับฐานและต้องการพัฒนา เข้าไปแทรกกลาง วาง
แผนให้ใช้เหยื่อการพัฒนาแล้วช่วงชิงความได้
เปรียบหยิบยื่นปลามันไปครองโดยใช้ทุน ใช้วิชาการ
เทคโนโลยีและสติปัญญาเป็นอาวุธแทนปืน ใช้นักธุรกิจ
แทนทหารเข้ามายึดครองพื้นที่ทำมาหากินโดยใช้ช่อง
ของกฎหมาย เข้ามายึดครองธุรกิจและซูดค้ายเอา
ทรัพยากรที่มีค่าไปใช้

เข้ามาใช้แรงงานราคาถูก ๆ เหมือนแรงงานทาส

เข้ามาประกาศศักดาความเก่งกล้าในฐานะเป็น
เจ้าของและเจ้านาย ฯลฯ

ซึ่งก็ไม่ต่างไปกว่าการรบทัพจับศึกในอดีตเลย

ในปัจจุบันเราได้สูญเสียและกำลังสูญเสีย
เอกราชทางอื่นไปอีกด้วย นั่นก็คือ

เอกราชทางด้าน วิชาการ ความรู้ ข่าวสาร
ข้อมูล และเทคโนโลยี

เอกราชทางด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตความ
เป็นอยู่ประจำวัน

เอกราชทางด้านความคิด จิตใจ และจิตใต้
สำนึก ฯลฯ

นี่คือยุทธวิธีของนักล่าอาณานิคมยุคใหม่ เขา
จะเข้าไป “ครอบครอง” และ “ครอบงำ” ผู้ด้อย
พัฒนากว่าโดยใช้ “มายา 500 เล่มเกวียน” ซึ่งมี 2
ด้านหลัก ๆ คือ

“ด้านแรก ใช้”

การกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ระบบภาษี (ปาก
เปิด ใจปิด คิดชั่ว)

การพัฒนาแบบตะวันตก

การสร้างนรกให้เห็นเป็น สวรรค์

การสร้างความผูกพันทางด้านธุรกิจแล้วปิดล้อม

การตีอ้อมเอื้อประโยชน์แล้วโดดสูบ

“ด้านที่สอง ใช้”

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิชาการ

ความเชี่ยวชาญทางด้านธุรกิจ

การสร้างสัมพันธมิตร (เหยื่อ) ทางการค้า

การสร้างปัญหาให้เกิดแล้วปิดล้อม
การยินยอมให้เอื้อประโยชน์แล้วโดดฮุบ

ขอยกตัวอย่างให้เห็น “ด้านแรก” คือ

“การกีดกันทางการค้า”

เป็นการสร้างความชอบธรรมของชาติยักษ์ใหญ่
บนพื้นฐานของความได้เปรียบด้านต่าง ๆ โดยใช้
เงื่อนไขทาง

ด้านการเมือง การปกครอง เช่น

- ด้านการเมืองเป็นชาติประชาธิปไตยมาก
น้อยแค่ไหน

- มีการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของ
มนุษยชนหรือไม่แค่ไหน

ฯลฯ

ด้านเศรษฐกิจและวิถีชีวิตการทำมาหากิน
เช่น

- วางกำหนดกฎเกณฑ์เพื่อเลือกปฏิบัติ
และให้ความช่วยเหลือ

- การกำหนด “ค่ามาตรฐานต่าง ๆ” เช่น
ค่า ISO และอื่น ๆ โดยเขาจะกำหนดเกม/ รูปแบบ/
กติกา / หลักเกณฑ์ / วิธีการ/ บทลงโทษ / ผู้ตัดสิน /
เป็นเครื่องมือ

ฯลฯ

ด้านสังคม เช่น

- การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ / สิ่ง
แวดล้อม / มลพิษต่าง ๆ

- การใช้แรงงานเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ
และค่าตอบแทน

- ความปลอดภัยในการทำงาน และสวัสดิการ
ต่าง ๆ

ฯลฯ

โดยเขาจะเลือกเอาเงื่อนไขต่าง ๆ ดังยก
ตัวอย่างมานั้น มาให้คุณ มาให้โทษ ให้การช่วยเหลือ
และเลือกปฏิบัติเพื่อประโยชน์ของเขาเองจนชาติที่
อ่อนแอกว่าต้องยอมสยบกับเขา

“การพัฒนาแบบตะวันตก”

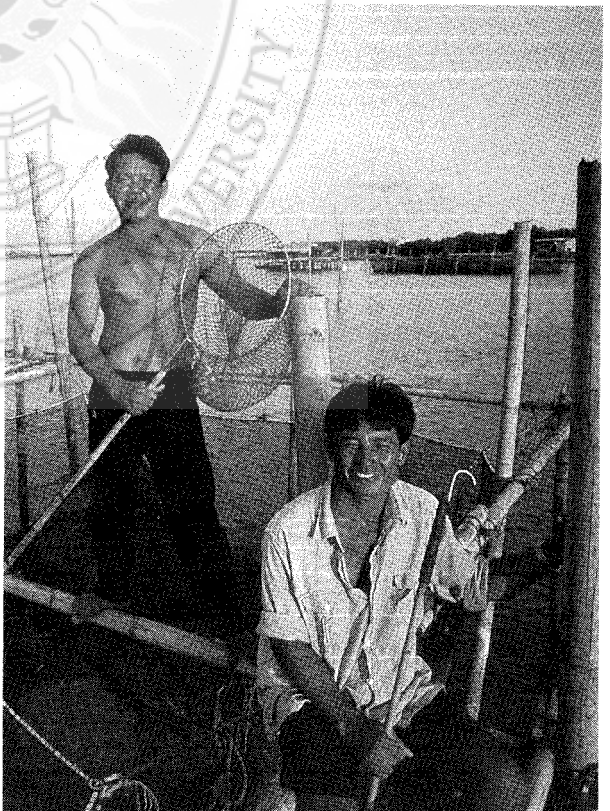
โดยกำหนดและสร้างขึ้นเป็น ค่านิยม ยึดถือนิยม
แฟชั่นนิยม ฯลฯ ซึ่งเป็นการสอนให้คนโง่ และมั่งงาย
อันจะทำให้เขาหลงและหาकिनง่ายกว่าสอนให้คนฉลาด
เรียกว่า “ค่านิยมตะวันตก” ฯลฯ

“การสร้างนรกให้เป็นสวรรค์”

โดยการสร้างความฟุ้งเพื่อ เทอเทิม เพิ่มค่าใช้จ่าย
ที่เกินตัว สร้างความจอมปลอมให้เกิดขึ้น เพื่อให้
เห็นว่า เป็นผู้มั่งรสนิยมสูงทั้งๆที่มีรายได้น้อย จนกลายเป็น
“ลัทธิบริโภคนิยม” ฯลฯ

“สร้างความผกผันทางด้านธุรกิจแล้วปิดล้อม”

เมื่อได้โอกาส และจังหวะขณะคนฟุ้งเพื่อ เทอเทิม
ลืมหืมตา ใช้สอยเกินตัว ธุรกิจก็ขยายเกินตัว จนมีหนี้สิน
จากการขยายตัว ขยายทุน สร้างปัญหา โจมตีทาง
ด้านการเงิน จนผู้ประกอบการหมดหนทางช่วยตนเอง
สถาบันการเงินมีปัญหา ฯลฯ

“การดีอ้อมเอื้อประโยชน์แล้วโคดสูบ”

เมื่อปิดล้อมอยู่ช่วงหนึ่ง จนผู้ถูกปิดล้อมอ่อนแรง เขาก็จะดีอ้อมอีกด้านโดยการเสนอทางออกและทางเลือก เมื่อเราหมดหนทางช่วยตัวเอง ก็ต้องยอมรับข้อเสนอ ซึ่งเราเสียเปรียบโดยเงื่อนไข และ/หรือ โดยไม่รู้ตัว จนในที่สุดเขาก็เข้ามาครอบครองธุรกิจเราไป

“ด้านที่สอง” คือ

“ความก้าวหน้าทาง เทคโนโลยี และวิชาการ”

โดยเอาคำว่า ก้าวหน้า ทันสมัย มาล่อ แต่ต้องใช้เทคโนโลยีและวิชาการของเขา โดยเขาสอน เขาชี้แนะ ให้ทุนไปดูงาน ส่งนักวิชาการมาช่วย แต่ขณะเดียวกันเขาก็ทำจารกรรมข้อมูลเอาความรู้เราไปจนหมด ฯลฯ

“ใช้ความเชี่ยวชาญทางธุรกิจ”

โดยเอาความคล่องตัวและกว้างตัว โดยเฉพาะทางด้านการตลาด มาล่อให้เราเกิดความโลภ แล้วขยายงาน ลงทุนเพิ่ม โดยเขาดูแลการตลาดให้

“การสร้างสัมพันธมิตร(เทียม)ทางด้านการค้า”

เมื่อโอกาสจังหวะดี ตลาดไปได้ดีระยะหนึ่ง เขาจะขอเข้ามาร่วมทุนด้วยซึ่งเรามักจะยอมรับเพราะคิดว่าเป็นโอกาสดี ขยายงานได้ตลาดแน่นอน ทำให้งานใหญ่โตมั่นคงขึ้น เขาจึงแฝงตัวและฝังตัวอยู่ในธุรกิจเราโดยเขารู้กลไกและข้อมูลเราหมด

“การสร้างปัญหาให้เกิดแล้วปิดล้อม”

เมื่อจังหวะดีมีโอกาสให้เงื่อนไขเปิดเมื่อไร เขาจะเอาเหตุผลทางด้านการค้า ด้านการตลาดมาอ้าง และต่อรองกับเรา ถ้าเรายอม เราจะเสียเปรียบมาก ถ้าเราไม่ยอม เขาก็จะก่อปัญหาด้านการตลาด จนเรามีปัญหา ด้านการเงิน ด้านการจ้างงาน ด้านการผลิต จนเราต้องจนมุมในที่สุด

“การยินยอมให้เอื้อประโยชน์แล้วโคดสูบ”

เมื่อเราหมดทางสู้ อำนาจในการต่อรองด้อยลง ก็ต้องเจรจา เขาจะล่อหย่อนยินยอมให้เราบ้างอย่างมีเงื่อนไขต่าง ๆ นานา จนในที่สุดเขาจะบีบเราจนต้องให้เขาเข้ามา ครองธุรกิจ

ทั้งหมดนี้เป็นเพียงบางส่วนของกำลังเกิดขึ้นจริง ๆ อยู่ในปัจจุบัน และจะเกิดต่อไป ดำเนินต่อไป ประเทศเม็กซิโก เคยโดนมาแล้ว เรายุ่เองก็กำลังโดน “งูใหญ่รัดและกลืนกินอยู่” นี่คือการไล่ล่าอาณานิคมยุคใหม่ ซึ่งจะเล่นงานเราอยู่ทั้งกลางวันและกลางคืน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดย

- เรายุ่กำลังขายทั้งรัฐวิสาหกิจและธุรกิจให้ต่างชาติ

- เราต้องแก้กฎหมายให้ต่างชาติเข้ามาถือครองที่ดินได้

- ชาวต่างชาติเข้ามาครอบครองทรัพย์สิน เป็นเจ้าของทรัพย์สิน

- คนไทยกลายเป็นเพียงลูกจ้างผู้ใช้แรงงาน
ของคนต่างชาติ

ฯลฯ

คำถาม ก็คือ

แล้วเราจะเหลืออะไร? เรามีทางออกไหม? และ
ทางรอดของเราอยู่ที่ไหน?

คำตอบ ก็คือ

ก็คงจะเหลืออยู่อีกมาก ถ้า “เรากลับตัวได้”
“กลับใจทัน” “มุ่งมั่นอย่างมีสติปัญญา” และ “แก้
ปัญหาให้ถูกทาง” ซึ่งทางรอดก็อยู่ที่คนไทยทุกสาขา
อาชีพ

ตัวอย่างเช่น

“ประชาชนยุคใหม่” ต้องสนใจการเมือง รู้เรื่อง
ราชการ เข้าใจเศรษฐกิจและภูมิปัญญาพื้นฐาน มี
ความกล้าหาญทางจริยธรรม ไม่ทำตัวเป็นมารสังคม

“ข้าราชการยุคใหม่” (มิใช่ข้าราชการพันธุ์ใหม่)
จะต้องเข้าใจชาวบ้าน ทำงานเพื่อส่วนรวม ไม่ร่วม
โกงกินทำลายชาติ

“นักการเมืองยุคใหม่” ต้องมุ่งมั่นไปทำงาน
ให้ชาวบ้านชาวเมือง หวังให้ชาติรุ่งเรือง ไม่ยึดติด
อำมาตย์

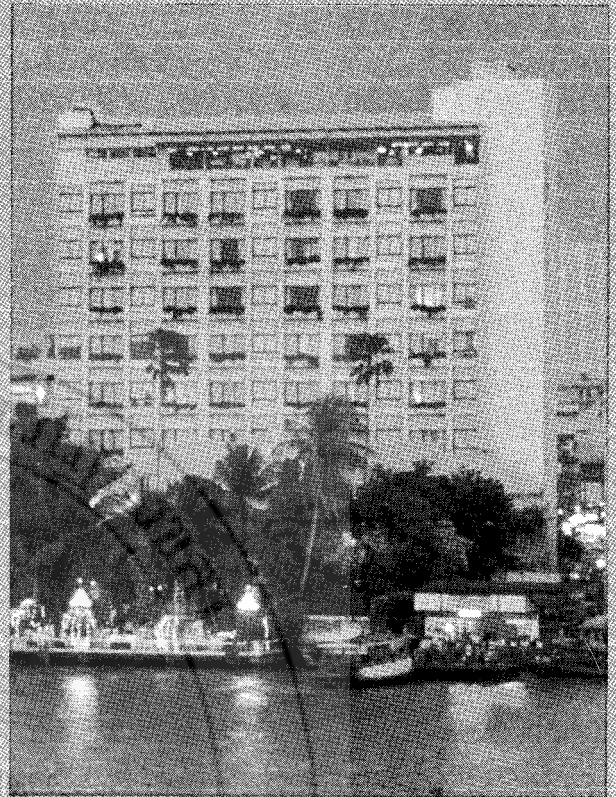
“นักธุรกิจยุคใหม่” จะต้องรับผิดชอบสังคม
ไม่นิยมคนรวยชั่ว ไม่มัวแต่ประโยชน์ตน ไม่เป็นคน
มักง่าย

“นักวิชาการยุคใหม่” ต้องเป็นผู้มีวิญญูญาณนัก
ปราชญ์ มีสัญชาติญาณพระดี มีจิตใจรับใช้ชุมชน
เป็นคนนำทางความคิดและจิตวิญญูญาณ อย่าทำตัวเป็น
“นักวิชาการ” ผู้มีจิตวิญญูญาณเป็นพราน คือผู้ไล่ล่า
เพียงหาประโยชน์ส่วนตัว

“สื่อมวลชนยุคใหม่” ต้องไม่ใช่นักรีดไถ
ต้องไม่ใช่คนไล่ล่า ต้องเป็นผู้ปลูกสร้างปัญญาและคุณค่า
ความจริงในสังคม ฯลฯ

ไม่เพียงแค่นี้ แต่เราต้องมีสติปัญญา พิจารณา
สิ่งอื่นด้วย เช่น

เราจะไม่เลือกเดินบนเส้นทางเก่า ซึ่งเราผิด
พลาดจนเกิดวิกฤตมาแล้ว มิฉะนั้นแล้วชาติอาจวิบัติได้

เราจะต้องรู้จักจุดอ่อน จุดแข็งของเราด้วย และ
ผู้อื่นด้วย ให้เอาจุดแข็งของเราไปสู้กับจุดอ่อนของเขา
ไม่ใช่เอาจุดอ่อนของเราไปสู้กับจุดแข็งของเขาตั้งเช่นนี้
แล้วมา

เราต้องพัฒนาบ้านเมืองบนพื้นฐานของเราเอง
ไม่ว่าเรื่องทุน เรื่องเทคโนโลยีวิชาการ ทรัพยากร
ธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์

เราต้องรู้จักครอง รู้จักใช้ชีวิต บนพื้นฐานของ
วัฒนธรรมไทย เช่น รู้จักครองชีวิต ใช้ชีวิต คิดและ
ทำโดยยึดหลัก

“ถูกต้อง” ไม่ใช่ “ถูกต้องใจ”

“พอดี” ไม่ใช่ “พอใจ”

“สมดุล” ไม่ใช่ “สมบูรณ์”

ซึ่งทั้งหมดนี้ คือความ “เหมาะสม” เป็น “ทาง
สายกลาง” ตามหลักพุทธศาสนานั้นเอง ฯลฯ สิ่งต่าง ๆ
ดังกล่าวแล้วและอื่น ๆ จะเกิดได้ก็ด้วยคุณภาพของ
คนในชาติ ซึ่งคุณภาพของคนในชาติจะเกิดได้ มีได้
และดีได้ ก็โดยระบบการเรียน การศึกษา กระบวนการ
เรียน การศึกษา เพราะถ้าคนดีมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ
เราสามารถแก้ปัญหาได้มหาศาล

“รัฐ” ผู้บริหารจะต้องรู้และเข้าใจว่าการทุ่มเทให้กับการศึกษา การปลูกฝังปัญญาให้คน การพัฒนาคน การสร้างคน เป็นการสร้างทุกอย่าง และพัฒนาทุกอย่าง ในทางตรงกันข้าม การทำลายคน คือ การทำลายทุกสิ่งทุกอย่างเช่นกัน ซึ่งเรากำลังทำสิ่งนี้กันอยู่ ทั้งโดยรู้ตัวและไม่รู้ตัว ส่วนการทุ่มเทงบประมาณให้ การศึกษานั้น สามารถประหยัดงบประมาณด้านอื่น ๆ ในระยะยาวได้มากเช่น

- ถ้าเราสร้างโรงเรียนมาก ก็สร้างสถานีดำรงโรงพยาบาล ศาล และคุกน้อยลง

- ถ้าเราจ้างครู อาจารย์มากขึ้น ก็จ้างตำรวจ หมอ อัยการ น้อยลง

ฯลฯ

ในขณะเดียวกัน “สถาบันการศึกษา” ต่าง ๆ และผู้เกี่ยวข้อง จะต้องเร่งปรับพัฒนาตนเอง ทั้งทิศทาง เป้าหมาย นโยบายและวิธีการให้ “ให้ชัดเจน ต้องลงจาก “หอคอยงาช้าง” ต้องลงจาก “ศาลพระภูมิ” ไปเป็น “ภูมิปัญญาของชุมชน” อย่างจริงๆ จังๆ นั่นคือ ลงสู่ประชาชน ลงสู่ชุมชนคนหมู่มาก ผู้ด้อยและน้อยโอกาส เป็นต้น ต้องไม่ทำตัวเป็นเพียง “อัศวินในหอนี้เสี้ยม” เช่นที่ผ่านมาและเป็นอยู่ จะต้องกล้างลงสนามจริงเป็น “อัศวินในสนามรบ” ด้วย นั่นคือ

เมื่อเราจะลงสู่ “ชุมชน” ก็ต้องรู้ว่าเราเอง มีอะไรดี

มีอะไรดีค่อย จะเข้าไปศึกษาเรียนรู้อะไรจากเขาบ้าง จะไปช่วยอะไรด้านใดเขาได้บ้าง อย่างไรบ้าง ถึงแม้เราไม่พร้อมร้อยเปอร์เซ็นต์ ก็อย่ากลัว ต้องยึดหลักว่า “เราจะเอาความคิดลงไปสู่” “เอาความรู้เท่าที่มีลงไปให้” “เอาจิตใจลงไปร่วม”

ไม่ใช่เพียงเอาผ่านลงไปแจกเช่นปัจจุบันของคนบางภาค บางกลุ่ม

เมื่อเราจะไปร่วมกันทำงานกับ “ชุมชน” เราต้องรู้ก่อนว่า “ชุมชน” หมายถึงอะไรกันแน่? ในชุมชนนั้นมีอะไรบ้าง? เป็นต้น เช่น

“ชุมชน”

คือ คนในชุมชน

คือ องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนในชุมชน

คือ ทรัพยากรของชุมชน

คือ องค์ความรู้ต่าง ๆ ของชุมชน ทั้งอดีตและปัจจุบัน

คือ วัฒนธรรมของชุมชน

ซึ่งนี่คือ ทั้งหมดของชุมชน

“เราเข้าไปในชุมชนทำไม?”

เข้าไปทำงาน - ด้วยความรู้ความสามารถ ความคิด และจิตใจ

ด้วยอุดมการณ์ - มุ่งมั่นเพื่อพัฒนาแก้ปัญหาชาติ และชุมชน

แบบมีส่วนร่วม - ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมมือ ร่วมใจ
ร่วมทุกข์ ร่วมสุข

เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน-ให้เขาอยู่ได้ อยู่ดี อยู่ทน
อยู่นาน

ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง -ช่วยตัวเองได้ ฟึ่งตัวเองได้
ดูแลตัวเองได้ รับผิดชอบตัวเองได้ แก้ปัญหาตัวเองได้
พัฒนาตัวเองได้

“หมายเหตุ” ถ้ามีหลาย ๆ ชุมชน ที่ต้องพึ่งพา
และถ่ายเทกันเองได้ด้วย

“เราเข้าไปในฐานะอะไร”

ในฐานะ

ผู้ชี้แนะ ชี้นำให้ความรู้

ผู้เรียนรู้ศึกษาถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นและชาวบ้าน

ผู้มีส่วนร่วมด้านต่าง ๆ กิจกรรมต่าง ๆ

ในฐานะผู้ช่วยชุมชนในด้านต่าง ๆ ตามโอกาส
อันควร

ในฐานะเป็นผู้ประสาน เป็นสื่อกลาง

“เราไปดูแลด้านใดบ้าง?”

ด้านเศรษฐกิจและวิถีชีวิตการทำมาหากิน และ
การทำงาน

ด้านการเมือง การปกครอง

ด้านสังคม และวิถีความเป็นอยู่ คุณภาพชีวิต
วัฒนธรรม ฯลฯ

ด้านการอนุรักษ์ทั้งวัฒนธรรมสิ่งดีงาม และ
ทรัพยากรธรรมชาติ

ด้านองค์กร องค์ความรู้ต่าง ๆ ในชุมชน

โดยต้องศึกษาเรียนรู้ชุมชนให้ชัดเจน รู้ทั้ง
ศักยภาพและความต้องการของชุมชนด้วยก่อนที่จะลง
ไปทำงานจริง ทั้งจะต้องช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาเขา
บนพื้นฐานของเขาเอง เน้นย้ำ และทำในสิ่งที่เขามี
เขาถนัด ควรจะเข้าไปปรับปรุงแก้ไขอะไรบ้าง
เปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง ต่อเติมเสริมยอดอะไรให้เขาได้บ้าง
จะเสริมเพิ่มค่าอะไรให้เขาได้บ้าง เป็นต้น เช่น ชุมชนใน
“ชนบท” ควรจะยึดหลักจาก “ภาคเกษตรกรรม” ซึ่ง
เขามีอยู่หลากหลายทั้งเชิงทรัพยากร ความรู้ ความ

สามารถ เราเอง “คณะเกษตรฯ” จะช่วยอะไรเสริม
เพิ่มต่อทั้งยอดและคุณค่าให้เขาได้อย่างไร คณะ “บริหาร
จัดการ” หรือ “วิทยาการจัดการ” จะไปเสริมอะไรให้
เขาได้บ้าง ด้านการบริหารจัดการ ด้านการตลาด เป็นต้น
ในชุมชนมีงานฝีมืออะไรดี ๆ ไหม จะพัฒนาเขาได้อย่างไร
เช่น เรื่อง “ทุน” ซึ่งให้เขาเห็นว่าเรามีทุนมากมาย เช่น
ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น พลังน้ำ ฯลฯ เป็นทุน
(โดยไม่ทำลาย)

ใช้แรงงานร่วมกันเป็นทุน

ใช้เงินออมร่วมกันเป็นทุน

ใช้ความรู้ (เฉพาะทาง) สติปัญญา (รอบด้าน)

เป็นทุน

ใช้คุณธรรม วัฒนธรรมเป็นทุน

ฯลฯ

ซึ่งคนไทยเรายังมีทุนทางสังคมในสิ่งต่าง ๆ อยู่ในที่ต่าง ๆ อีกมากมาย

ถ้าจะพัฒนาไปจนถึงขั้นอุตสาหกรรม ก็ควรจะ
เป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน ขนาดเล็ก ขนาด
กลาง

มีคนในชุมชนเป็นเจ้าของ หรือคนไทยเป็นเจ้าของ
ใช้ทุนไทยเราเอง

ใช้วัตถุดิบในชุมชน ในประเทศ โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งจากภาคเกษตรซึ่งจะช่วยในการเสริมและเชื่อม
โยงกันได้อีกอย่างมาก

ใช้เทคโนโลยีไทย หรือในชุมชน

ใช้แรงงานไทย หรือในชุมชน

ไม่ก่อมลพิษ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม หรือธรรมชาติ

ให้มีมูลค่าเพิ่มตกอยู่กับชุมชนคนไทย

มีการกระจายรายได้ดี และทั่วถึง

ไม่ทำลายวัฒนธรรมที่ดีงาม ไม่ทำลายความ
อบอุ่นในครอบครัวและสังคม ไม่ผิดศีลธรรม ไม่ผิด
กฎหมาย

ทำให้คุณภาพชีวิตคนดีขึ้นและเป็นชุมชนที่น่าอยู่
 ฯลฯ

ซึ่งถ้าเราพร้อมใจกันร่วมมือกันคิดและทำ
สิ่งเหล่านี้ย่อมเกิดขึ้นได้ไม่ยากในสังคมไทย แม้ค่า
ตอบแทนที่จะออกมาเป็น “ตัวเงิน” อาจจะน้อย แต่
“คุณค่าชีวิตและความสุขสงบ” จะมีมาก คุณภาพชีวิต
จะดีและสูง อย่าไปหลงยึดติดอยู่กับตัวเงินเลย มัน
ทำลายเรามากแล้ว ♣